

УДК 004:02

А. М. Слободяник

Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя, Україна

ІНФОРМАЦІЙНА СИСТЕМА ДЛЯ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ ІЗ РЕАЛІЗАЦІЄЮ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

A.M. Slobodyanyk

INFORMATION SYSTEM FOR SOLVING PROBLEMS WITH SALE OF AGRICULTURAL PRODUCTS

Із появою коронавірусу, карантинні обмеження стали випробуванням на стійкість і міцність для всієї економіки країни, і сфери агропромислового комплексу.

Це дозволило проблемам краще проявитися і привернути увагу до моментів які слід було і потрібно зараз вдосконалити. Порушення логістики, паніка серед покупців, стрибки цін - усе це примусило учасників ринку боротися за виживання і шукати нові шляхи, і способи збуту та форми співпраці з посередниками [2].

При цьому масовий, і в основному, примусовий вихід в онлайн формат, показав чудові результати. Настільки ефективні, що Кабінет Міністрів України у програмі відновлення економіки окремо виділив і описав створення централізованого онлайн-сервісу, яким будуть користуватися малі і середні ферми для реалізації своєї продукції [1]. Тому як один із способів щоб вирішити або спростити вирішення проблем пропонується веб-платформа Market Place.

Протягом карантину фермери і аграрії стикнулися із вимушеними змінами у роботі, проблемами і викликами.

Основними з яких є це:

- Цінові “гойдалки” - основною причиною коливання цін є психологічний фактор покупців і впевненість багатьох українців у тому, що деякі фрукти та овочі є ліками від коронавірусу [3]. Хлібопекарі утримували ціни на свою продукцію і беручи до уваги те, що за поточний сезон ціни на зерно зросли майже на 30%, борошно подорожчало на 21-24% залежно від сорту і це 39% від собівартості хлібобулочних виробів, і ніхто з виробників не підвищує ціни [5];

- Зміна логістичних процесів є однією з найголовніших проблем, спричинених протиепідемічними заходами, стали обмеження транспортних сполучень і перевезень у більшості країн. Товари надходять нерівномірно, тому трапляються коливання цін. Сповільнення руху міжнародних транспортних перевезень у деяких місцях призводило до несвоєчасного або не в повному обсязі постачання імпортованих продуктів. Вимоги карантину спровокували і підвищений попит на кадри у галузі вантажоперевезень. Оскільки водій, який віз фуру продукції до Європи, після повернення мав пройти 14-денне обсервування та не міг вийти у черговий рейс, тому перевізник мав тимчасово знайти йому заміну іншою кандидатурою [5];

- Основні побоювання фермерів. Нестандартні умови, спричинені карантинном, змусили аграріїв щодня приймати нові рішення на всіх ланках діяльності: продажі, виробництво, продажі, переробка, логістика тощо. Фактично фермери перебувають у максимально непередбачуваних умовах. На першому місці у них ризики пов'язані із невиконанням своїх зобов'язань партнерами: як клієнтами, так і постачальниками. Важливо методично розраховувати і передбачати ризики, при цьому забезпечити якість і безпечність продукції, яка випускається, і звісно безпеку працівників [5];

- Фінансові втрати через закриття продовольчих ринків. Закриття продовольчих ринків більшою мірою вплинуло на малих підприємців, продукція яких не змогла

потрапити на полиці магазинів і супермаркетів. “В Agricom Group до карантину середні продажі продукції на ринках склали 10% – 20%, а після закриття впали до 0%. Проте, ці обсяги компенсувалися збільшенням замовлень від національних і регіональних мереж магазинів і супермаркетів” - розповів виконавчий директор компанії “Agricom Group” Петро Мельник журналісту Mind.ua [5].

Під час карантину, з'явилося декілька стартапів онлайн-платформ які якраз і створювалися, щоб допомогти аграріям вирішити більшість вище описаних проблем. Одним із них є “Відкритий ринок” реалізований ГО «Освітньо-аналітичний центр розвитку громад» у партнерстві з Асоціацією міст України [4]. Вони створили онлайн-платформу де виробники та споживачі сільськогосподарської продукції можуть зустрітися без посередників та допомоги один одному у цей складний період карантину.

Створення онлайн-платформи є ефективним рішенням, але воно має бути максимально зручним і простим для кінцевого користувача, також повинно максимально вирішувати всі або майже всі його проблеми. Економити час і бути максимально ефективним. Тому онлайн платформа повинна містити оголошення двох типів, на купівлю і на продаж, саме такою є платформа Market Place. Це дозволить користувачам розділити всі оголошення у системі, створювати і шукати те, що потрібно. Даний сервіс буде обслуговувати не лише користувачів які щось продають, але і користувачів які у пошуках потрібного їм товару чи продукту. Найпопулярніші сервіси даної функціональності не маю, оскільки більш орієнтовані лише на більшу частину ринку, але не весь ринок, а саме на створення оголошень на продаж.

До прикладу, фермер, зареєструвавшись у Market Place сервісі, зможе створити оголошення на продаж картоплі чи моркви яку вирощує, і згодом обрати серед тих хто відповів на оголошення, найкращого покупця котрий запропонував найвигіднішу ціну. Також може створити оголошення на купівлю, і йому як фермеру потрібні добрива, створивши оголошення на купівлю добрив, це зекономить багато часу не шукаючи людей, номерів телефонів і оголошень у газетах не тративши свій дорогоцінний час і зайнятися своїми справами пов'язаними з фермою, або з сім'єю, що теж дуже важливо. Пройде певний період часу і зайшовши у веб-сервіс зможе обрати серед запропонованих ті добрива, які потрібно і по найкращій ціні.

Це чудове рішення яке вирішить проблеми фермерів і людей які теж займаються реалізацією сільськогосподарської продукції. Також онлайн-платформи, що були створені, і Market Place у тому числі, допоможуть швидко оголоситись після карантину фермам і підприємствам, і допоможуть в разі покращити реалізація у майбутньому.

Література

1. Матеріали для обговорення Програми стимулювання економіки для подолання наслідків COVID-19: "Економічне відновлення". // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/news/programa-stimulyvannya-ekonomiki-dlya-podolannya-naslidkiv-covid-19-ekonomichne-vidnovlennya>

2. Вплив COVID-19 та карантинних обмежень на економіку України. // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://surl.li/gtnp>

3. Цінові гойдалки: що і як подорожчає у квітні. // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://enovosty.com/uk/news_economy-ukr/full/514-cenovye-kacheli-cto-i-kak-podorozhaet-v-aprele

4. Вільний Ринок. // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.prostir.ua/?news=vidkrytyj-rynok-startuje-onlajn-projekt-za-pidtrymky-amu>

5. Врожайний карантин: як фермери пережили період обмежень. // [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://mind.ua/publications/20211682-vrozhajnij-karantin-yak-fermeri-perezhyli-period-obmezhen>